

Podgorica, 25.07.2025.

**Skupština Crne Gore
Odbor za bezbjednost i odbranu**

Predmet: Dopis povodom Predloga zakona o Agenciji za nacionalnu bezbjednost

Poštovani predsjedniče i članovi Odbora za bezbjednost i odbranu,

Pozivamo Vas da spriječite da se novim Predlogom zakona o Agenciji za nacionalnu bezbjednost (ANB) sve nabavke izuzmu iz primjene propisa o javnim nabavkama.

Novi Predlog zakona o Agenciji za nacionalnu bezbjednost(ANB), a čije razmatranje na ovom Odboru je zakazano za 29. jul, **neopravdano uvodi potpuno izuzeće primjene propisa** o javnim nabavkama za realizaciju svih nabavki ANB-a.

Član83 Predloga zakona predviđa da se „za realizaciju nabavki u Agenciji ne primjenjuju propisi o javnim nabavkama“. Predložene izmjene predstavljaju **nazadovanje u odnosu na važeće zakonodavstvo**, budući da će se i nabavke koje nemaju bezbjednosni karakter, poput kancelarijskog materijala, usluga mobilne telefonije, nabavke vozila, sprovoditi po procedurama koje propiše direktor Agencije.

Podsjetimo da Zakon o javnim nabavkama razlikuje tri vrste nabavki:

- Nabavke koje nemaju bezbjednosni karakter i sprovode po procedurama iz Zakona o javnim nabavkama;
- Nabavke koje imaju bezbjednosni karakter i čiji je predmet povezan za ciljevima nacionalne odbrane i bezbjednosti (oružje, vojna oprema, borbena vozila), koje se sprovode prema procedurama iz Vladine Uredbe i listi vojne opreme i proizvoda, postupku i načinu sprovođenja javnih nabavki u oblasti odbrane i bezbjednosti;
- Kao i posebne bezbjednosne nabavke koje su uređene posebnim propisima/internim aktima, kao što je važećim Zakonom o Agenciji za nacionalnu bezbjednost (član 48) propisano da se nabavka, održavanje i servisiranje specijalne opreme, službenog oružja i prostorija koje se koriste u radu agencije primjenjuju procedure koje propisuje direktor Agencije.

Važeći zakonski okvir pravi jasnu razliku u odnosu na karakter predmeta nabavke koje sprovode institucije iz sistema bezbjednosti i nivo transparentnosti koji se za njih može obezbijediti. Procedure su prilagođene vrstama nabavki u zavisnosti od toga da li se treba sprovoditi kroz otvorene procedure ili posebne postupke koji su usklađeni sa međunarodnim standardima ali obezbjeđuju da određeni segment nabavki ostane tajan kako bi se ispunili određeni vojno ili bezbjednosno osjetljivi zahtjevi.

Na način na koji je to definisano u Predlogu novog zakona, **sve tri kategorije nabavki će se sprovoditi kao povjerljive tj. u skladu sa postupcima koje definiše direktor Agencije, čime se ostavlja prostor za samovolju i diskrecionu potrošnju kroz netransparentne procedure.** Izuzimanje svih nabavki iz važećeg zakonodavstva koje propisuje i obaveze izvještavanja o sprovedenim nabavkama, dovešće do potpunog odsustva spoljnog nadzora nabavki koje sprovodi ANB.

Takođe, naglašavamo i da Ministarstvo finansija **nije dalo pozitivno mišljenje** u odnosu na član 83, koji između ostalog predviđa i izuzimanje obaveze izvještavanja prema poreskim organima, naglašavajući da postoji pravna i fiskalna neusklađenost, kao i terminološke nejasnoće, te da je potpuno izostavljanje obaveze izvještavanja u suprotnosti sa principima fiskalne transparentnosti i važećim zakonodavstvom. (Mišljenje Ministarstva finansija od 22.07.2025. godine na Predlog zakona o Agenciji za nacionalnu bezbjednost)

Takođe, predložene izmjene je neophodno posebno razmotriti imajući u vidu da mogu uticati na ponovno otvaranje, tek zatvorenog, poglavlja 5- javne nabavke.

Imajući u vidu navedeno, pozivamo Vas da tokom rasprave o Predlogu zakona obratite posebnu pažnju na argumente iznijete u dopisu, i izvršite neophodne amandmanske korekcije u skladu sa tim.

Stevo Muk
Predsjednik Upravnog odbora
Institut alternativa

020 268 686
info@institut-alternativa.org
Ul. Jaglike Adžić, br.13, 8/30
81 000, Podgorica